

REFERAT |KRS| By- og miljøutvalget (2015-2019) d. 04-01-2018

Mødedato Torsdag d. 04. januar 2018 kl. 09:00

Mødested Rådhuskvartalet møterom Gerda Ring og Anna Jensen

Indholdsfortegnelse

Møteplan for by- og miljøutvalget 04.01.2018.....	3
Protokoll fra by- og miljøutvalget 14.12.2017.....	5
Valsvigveien 1 og 3A og 3B - 96/111 - mindre endring av detaljregulering - offentlig ettersyn.....	7
Herøya 121 - 94/16 - søknad om dispensasjon og rammetillatelse for bruksendring fra uthus til fritidshus.....	14
Avfallsteknisk norm for Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen, revidert 2017.....	20
Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven.....	23
Svar på verbalforslag - Rådgivning og kursing om solceller.....	25
Høring- forslag til endring av parkeringsforskriften - halv pris for parkering av nullutslippskjøretøy.....	33
Meldingssaker til by- og miljøutvalget 4.1.2018.....	43

Punkt 1/18: Møteplan for by- og miljøutvalget 04.01.2018

Arkivsak-dok. 201700081-126
Saksbehandler Thore Granheim

Saksgang
By- og miljøutvalget

Møtedato
04.01.2018

Møteplan for by- og miljøutvalget 04.01.2018

9:00 Møtet starter

Etter møtet: 30 min informasjon om planprosesser og medvirkning

SAKSKART	
1/18	Møteplan for by- og miljøutvalget 04.01.2018
2/18	Protokoll fra by- og miljøutvalget 14.12.2017
3/18	Valsvigveien 1 og 3A og 3B - 96/111 - mindre endring av bebyggelsesplan - offentlig ettersyn
4/18	Herøya 121 - 94/16 - søknad om dispensasjon og rammetillatelse for bruksendring fra uthus til fritidsbolig
5/18	Avfallsteknisk norm for Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen, revidert 2017
6/18	Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven
7/18	Svar på verbalforslag - Rådgivning og kursing om solceller
8/18	Høring- forslag til endring av parkeringsforskriften - halv pris for parkering av nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser, samt sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter
9/18	Meldingssaker til by- og miljøutvalget 4.1.2018

Stian Storbukås
Leder
(sign.)

Punkt 2/18: Protokoll fra by- og miljøutvalget 14.12.2017

Bilag

Protokoll By- og miljøutvalget 14.12.17.PDF

Arkivsak-dok. 201700081-127
Saksbehandler Thore Granheim

Saksgang
By- og miljøutvalget

Møtedato
04.01.2018

Protokoll fra by- og miljøutvalget 14.12.2017

Forslag til vedtak:

[By- og miljøutvalget godkjenner protokollen fra møte i by- og miljøutvalget 14.12.2017.](#)

Thore Granheim
Utvalgssekretær

Punkt 3/18: Valsvigveien 1 og 3A og 3B - 96/111 - mindre endring av detaljregulering - offentlig ettersyn

Bilag

- 1 Forslag til endret plankart, forslagstillers situasjonsplan alternativ 1, sist datert 06.11.2017.pdf
- 2 Forslag til endret plankart, blå streker som nye grenser, administrasjonens sitt forslag, datert 29.11.2017.pdf
- 3 Gjeldende plankart.pdf
- 4 Gjeldende reguleringsbestemmelser.doc
- 5 Valsvikveien 3A og 3B, søknad om reguleringsendring.pdf

Dato 6. desember 2017
Saksnr.: 201603274-14
Saksbehandler Frode Solheim

Saksgang
By- og miljøutvalget

Møtedato
04.01.2018

Valsvikveien 1 og 3A og 3B - 96/111 - mindre endring av bebyggelsesplan - offentlig ettersyn

Sammendrag

I henhold til plan- og bygningsloven § 12-14, 2. ledd har Strek arkitekter i brev av 10.11.2017 fremmet forslag om en endring av bebyggelsesplan for Dvergsnes felt B, nordlige del, delfelt B6, vedtatt av bystyret 27.08.2009.

I gjeldende bebyggelsesplan er eiendommen 96/111 regulert med tre eneboliger, tomt 10, 11 og 12. På tomt 12 står en eksisterende enebolig, tomt 10 og 11 er ubebygd.

Foreslått endring er å redusere størrelsen på de framtidige eiendommene i Valsvikveien 3A og 3B, (tomt 10 og 11), slik at Valsvikveien 1 (tomt 12) beholder en større del av den eksisterende hagen.

Den foreslåtte endringen vil medføre et mindre uteareal for de nye boligene. Uterommet for eksisterende bolig, som allerede har en stor tomt, økes. Dette anses som en dårlig arealfordeling, og forslaget anbefales ikke.

Det er forsøkt å komme søker i møte med et kompromissforslag, der tomtene økes noe mot det som er foreslått. Dette er ikke imøtekommet av søker.

Plan- og bygnings sjefen anbefaler at *forslag til endret plankart, blå streker som nye grenser, administrasjonen sitt forslag, datert 29.11.2017, (vedlegg 2)*, legges ut til offentlig ettersyn.

Forslag til vedtak

1. By- og miljøutvalget legger endring av bebyggelsesplan for Dvergsnes felt B, nordlige del, delfelt B6, *administrasjonen sitt forslag, datert 29.11.2017, (vedlegg 2)*, ut til offentlig ettersyn.
2. Byggegrenser for tomt 10 og 11 avgrenses med en lengde på 12 meter og en bredde på 7,5 meter. Byggene etableres på tomten slik at det oppnås et best mulig uterom.

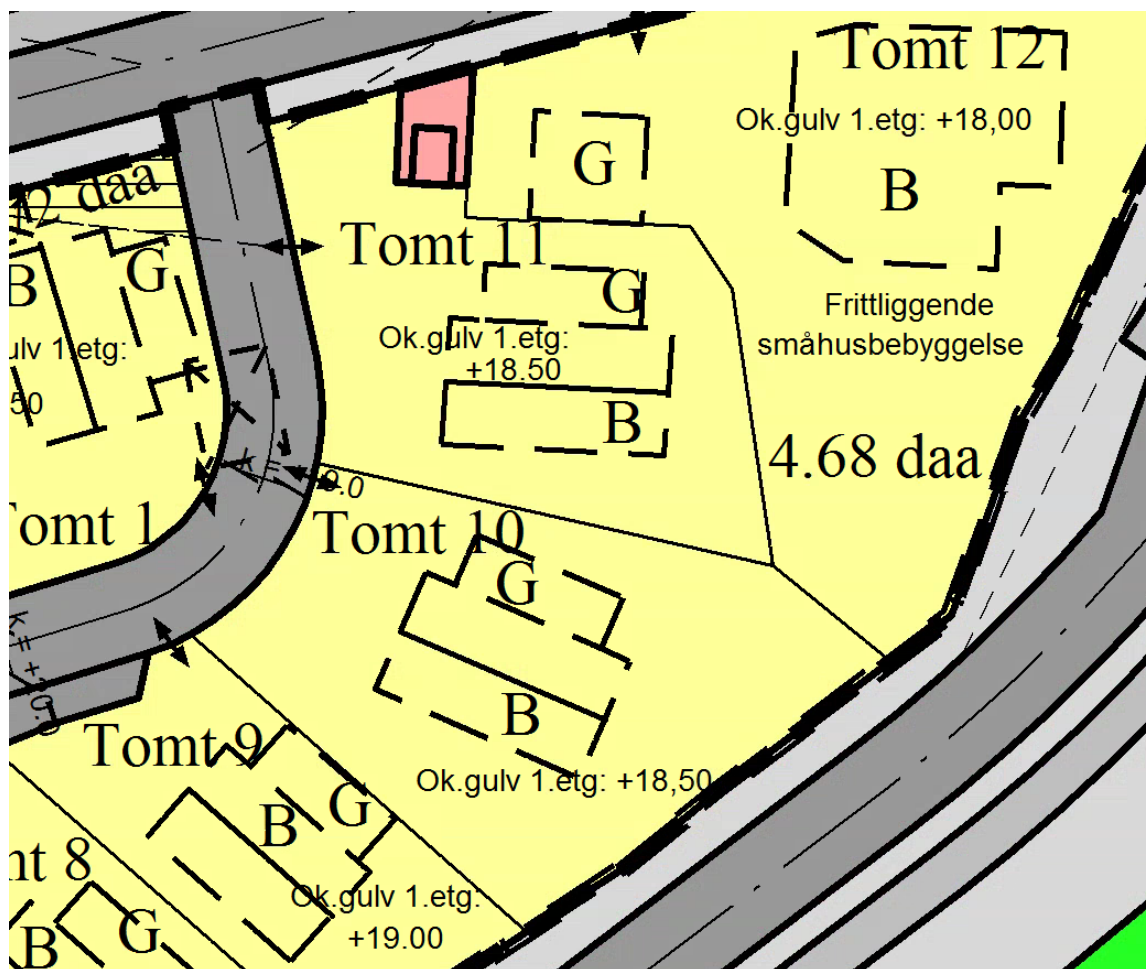
Venke Moe
Plan- og bygnings sjef

Eirik Heddeland Martens
Planleder

Vedlegg

1. Forslag til endret plankart, forslagstillers situasjonsplan, datert 06.11.2017
2. Forslag til endret plankart, blå streker som nye grenser, administrasjonens sitt forslag, datert 29.11.2017
3. Gjeldende plankart
4. Gjeldende bestemmelser

Gjeldende bebyggelsesplan

Utsnitt av gjeldende bebyggelsesplan

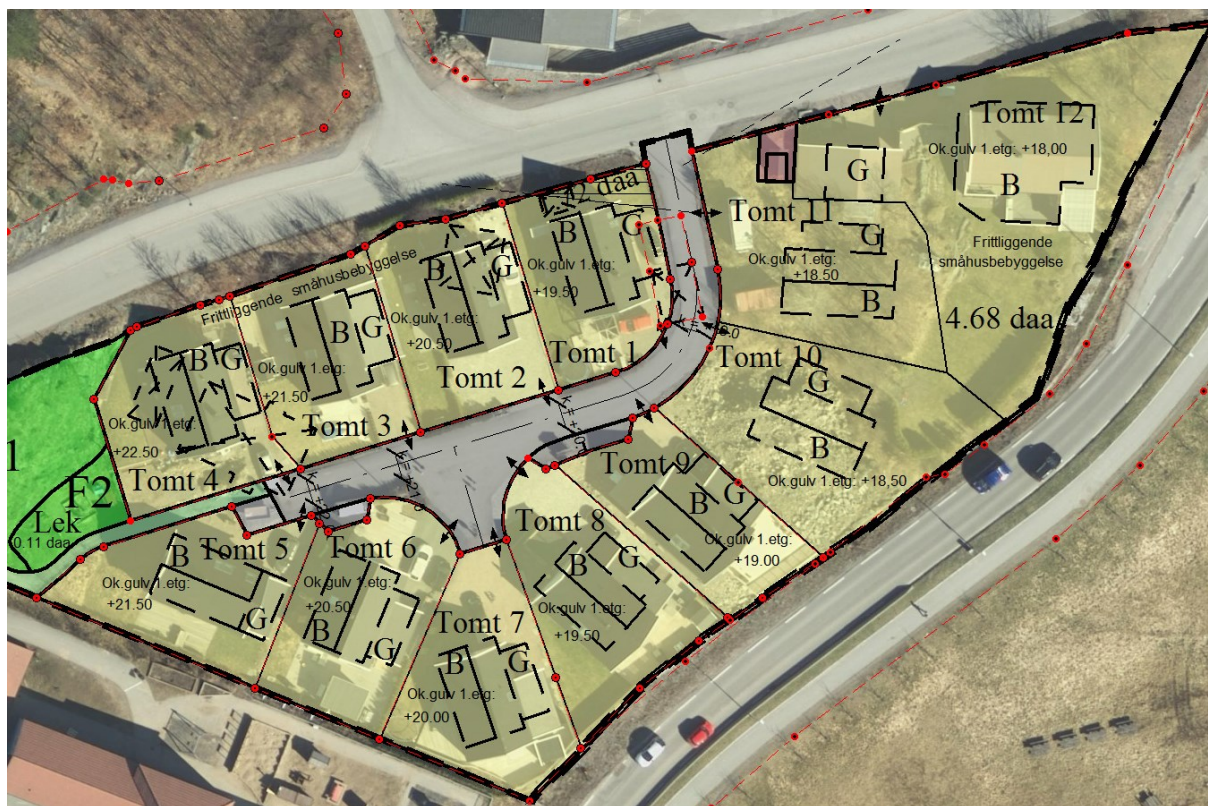
Gjeldende bebyggelsesplan

I gjeldende bebyggelsesplan er eiendommen 96/111 regulert med tre eneboliger, tomt 10, 11 og 12. Tomt 12 er en eksisterende enebolig, tomt 10 og 11 er de eneste tomtene innenfor bebyggelsesplanen som er ubebygde.

For 10 og 11 er det på plankart regulert inn boliger med et større bebygd areal (fotavtrykk) enn øvrige tomter. Tomtene har en bredde på 8 meter, og en lengde på 14 meter. Alle øvrige nye bygg innenfor planen har et en bredde på 7,5 meter og en lengde på 12 meter.

Gjeldende plan har et bebygd areal (fotavtrykk) tilpasset regulert tomtestørrelse, dette er sikret med byggegrenser på plankart.

Regulerte tomtestørrelser

Utsnitt som viser bebyggelsesplan, tomt 1 til 12

Størrelser på eksisterende eiendommer i kvm:

Forslaget omfatter tomt 10, 11 og 12.

Tomt 12 – eksisterende enebolig, er regulert med en størrelse på 1187 kvm

Tomt 11 – i gjeldende bebyggelsesplan 600 kvm

Tomt 10 – i gjeldende bebyggelsesplan 685 kvm

Øvrige tomtestørrelser for resterende boliger innenfor bebyggelsesplanen

Tomt 9 – 382 kvm
Tomt 8 – 496 kvm
Tomt 7 – 467 kvm
Tomt 6 - 461 kvm
Tomt 5 – 436 kvm
Tomt 4 - 443 kvm
Tomt 3 - 420 kvm
Tomt 2 - 448 kvm
Tomt 1 – 410 kvm

Søkers foreslåtte endring

Forslag til endret plankart, forslagstillers situasjonsplan, datert 06.11.2017

Tomtestørrelse og uterom

Tomt 10 og 11 foreslås redusert som vist over. Tomt 10 reduseres fra 685 kvm til 398 kvm, og tomt 11 reduseres fra 600 kvm til 364 kvm. Eksisterende bolig får en økt størrelse fra 1187 kvm til 1710 kvm.

Det er ikke hensiktsmessig at den største tomten gjøres enda større på bekostning av tomt 10 og 11, som da vil være blant de minste tomtene.

Størrelse på bygg

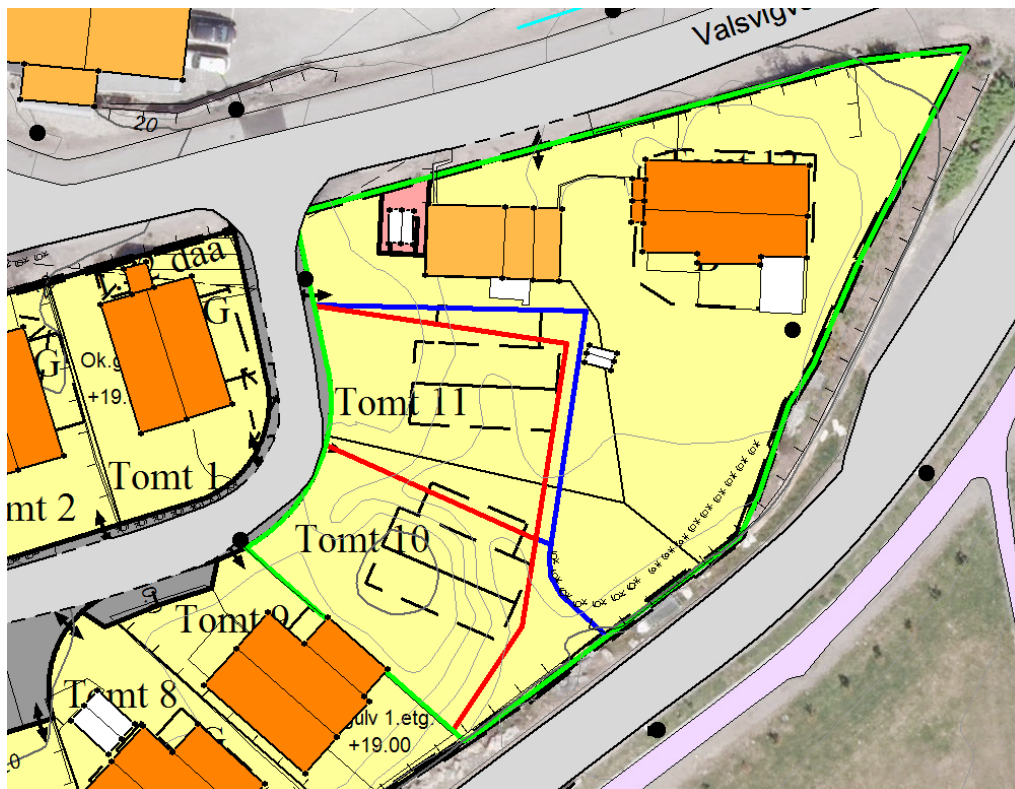
Byggenes fotavtrykk er foreslått redusert noe, fra 14 meters lengde til 13 meter, bredden beholdes uendret, på 8 meter.

Dette gjør at tomt 10 og 11, som er blant de minste, blir regulert til et større bebygd areal (fotavtrykk) enn resterende tomtene i planen.

Konsekvens

Når størrelsen på byggene beholdes, og tomtene gjøres mindre, vil den relative utnyttelsen økes, og vi oppnår ikke et godt nok uterom.

Administrasjonens justering av foreslåtte endring

Forslag til justering av innsendt forslag, gjeldende bebyggelsesplan og eksisterende bygninger ligger som bakgrunnskart, (vedlegg 2)

Forslag til justering av innsendt forslag, eksisterende bygninger og situasjon (orthofoto) ligger som bakgrunnskart, (vedlegg 2)

Det foreslås en justering av foreslått planendring, for å bedre kunne imøtekomme søker, enn hva som ligger til grunn i gjeldende bebyggelsesplan. Grønn strek er eksisterende eiendom, røde streker er omsøkte grenser, blå streker er administrasjonens forslag til grenser.

Blå streker følger naturlig steingarden og ivaretar små bygningstiltak på eksisterende eiendom, (1 meter fra tilbygg garasje i nord, og 0,5 meter fra bod i øst).

Tomtestørrelse og uterom

Tomt 10 får tillagt et uterom i sørøst, se illustrasjon over. Dette uterommet vil uansett ikke være naturlig å benytte av eksisterende bygg, da det ligger som en smal stripe mellom nytt bygg og veien. Ny tomtegrense følger eksisterende steingard, dette er en naturlig avgrensning. Tomt 10 vil da få øke arealet fra foreslått 398 kvm til 468 kvm.

Tomt 11 får tillagt et areal i nord og øst, slik at denne tomten økes fra 364 kvm til 454 kvm.

Byggene kan etableres på tomten slik at det oppnås et best mulig uterom.

Størrelse på og plassering av bygg

Tillatt fotavtrykk på byggene reduseres iht. hva som tillates for øvrige tomter i bebyggelsesplanen. Til en lengde på 12 meter og en bredde på 7,5 meter. Byggene justeres slik at disse oppnår et best mulig uterom på tomten.

Oppsummering

Hvis man skal gjøre en mindre endring av en plan, skal fordelene være større enn ulempene. I denne saken er ikke dette tilfelle. Foreslått endring er i strid med hoveddrammene i planen da den største tomten gjøres enda større på bekostning av tomt 10 og 11, som vil da være blant de minste tomtene. Dette fører til at størrelse og kvalitet på uteområdene ikke blir akseptable.

Den beste planfaglige løsningen i denne saken er å beholde gjeldende bebyggelsesplan, men det foreslås en justering av foreslått planendring, for å bedre kunne imøtekomme søker, som ønsker å ivareta sin hage.

Alternativet som fremmes vil gi en akseptabel situasjon for nye boliger. Innlevert materiale er ikke komplett, og det skal utarbeides et komplett materiale før offentlig ettersyn.

På denne bakgrunn vurderer plan-, bygg- og oppmålingsetaten å legge endring av bebyggelsesplan i samsvar med *forslag til endret plankart, blå streker som nye grenser, administrasjonens sitt forslag, datert 29.11.2017, (vedlegg 2)*, ut til offentlig ettersyn.

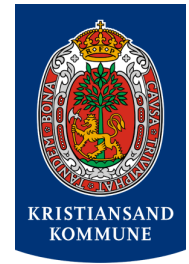
Ved innlevering av komplett materiale til offentlig ettersyn skal byggenes fotavtrykk på plankart ha en maks lengde på 12 meter og en maks bredde på 7,5 meter. Byggene skal justeres slik at disse oppnår et best mulig uterom på tomten.

Frode Solheim, dato 06.12.2017

Punkt 4/18: Herøya 121 - 94/16 - søknad om dispensasjon og rammetillatelse for bruksendring fra uthus til fritidsbolig

Bilag

1. søknad om dispensasjon.pdf
2. skisse av eksisterende uthus.pdf
3. tenning av omsøkte tiltak.pdf

Arkivsak-dok. 201712898-8
Saksbehandler Espen Pedersen

Saksgang
By- og miljøutvalget

Møtedato
04.01.2018

Herøya 121 - 94/16 - søknad om dispensasjon og rammetillatelse for bruksendring fra uthus til fritidsbolig

Sammendrag:

Saken gjelder søknad om dispensasjon fra plankravet i kommuneplanen, pbl § 1-8 og rammetillatelse for bruksendring og ombygging og tilbygg mottatt 06.10.2017. Eksisterende bygning fremstår etter plan- og bygningssjefens vurdering som en uthusbygning og omsøkte tiltak fremstår ikke som et kombinert bygg, men som en fullverdig fritidsbolig. Utformingen er ikke i samsvar med reguleringsbestemmelsene § 2b, jfr. Byantikvarens vurdering.

Det er åpnet for en varsom utfylling i området (sone A) med 15 – 20 hytter. Denne hjemmelen er brukt opp. Omsøkte tiltak er dermed avhengig av en plan. Etter plan- og bygningssjefens vurdering vil en dispensasjon gi vesentlige negative konsekvenser og presedensvirkninger.

Forslag til vedtak

[By- og miljøutvalget viser til saksfremstillingen og gir ikke dispensasjon og rammetillatelse for bruksendring og ombygging/tilbygg av eksisterende uthusbygning. Det vises til pbl §§ 19-2, 1-8 og 12-4.](#)

Venke Moe
Plan- og bygningssjef

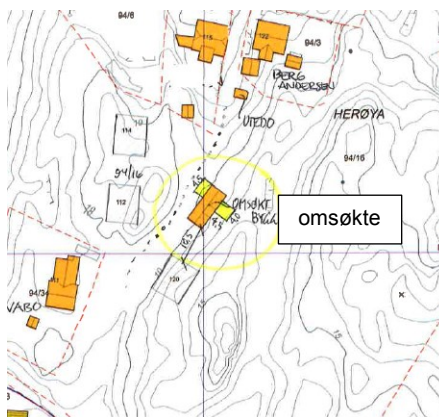
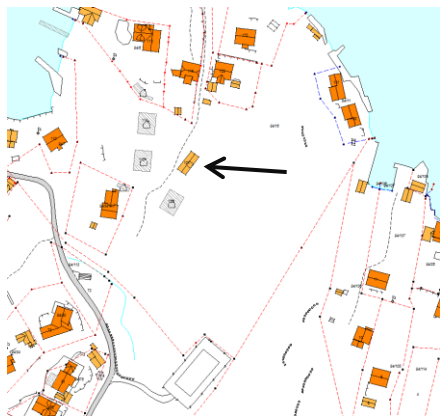
Espen Pedersen
Saksbehandler

Vedlegg:

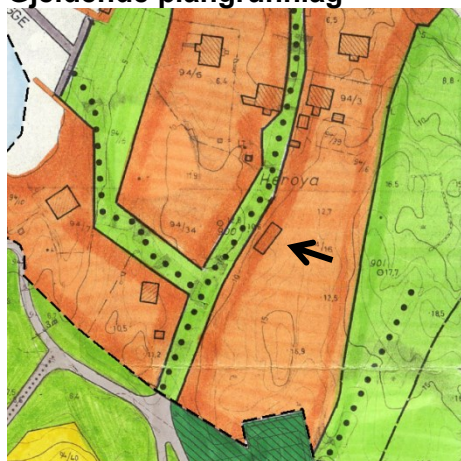
1. Søknad om dispensasjon
2. Skisse av eksisterende uthus
3. Tegning av omsøkte tiltak

SAKSFREMSTILLING

Oversiktskart

Gjeldende plangrunnlag

For området gjelder reguleringsplan nr. 353 for Herøya, godkjent 03.10.1979. Området er i planen avsatt som «sone A – bolig/fritidsbebyggelse».

I sone A åpner reguleringsbestemmelsene § 2 b for at «bygningrådet kan tillate en varsom utfylling av den eldre bebyggelse med maksimum 15 – 20 hytter. Det forutsettes at hyttene tilpasses den eldre bebyggelse med hensyn til plassering, høyde, utforming og materialvalg.

Bygningrådet kan kreve at det utarbeides bebyggelsesplan for sone A eller deler av denne».

Ved godkjenning av gjeldende reguleringsplan for området i 1979 var det bygningsloven av 1965 som var gjeldende. Bygningsloven av 1965 hadde ikke bebyggelsesplan som egen plantype, og bebyggelsesplaner vedtatt før plan- og bygningsloven av 1987 trådte i kraft er således uten de rettsvirkninger som tilligger bebyggelsesplaner etter plan- og bygningsloven av 1987. Plan- og bygningsloven av 1987 er også opphevet og erstattet av plan- og bygningsloven av 2008. Det er derfor ikke relevant å stille krav om utarbeidelse av bebyggelsesplan.

I gjeldende kommuneplan er området avsatt som «Fritidsbebyggelse – nåværende» og med hensynssone H530-friluftsliv og H570-bevaring kulturmiljø.

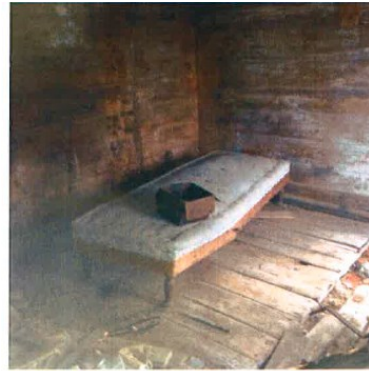
Eksisterende forhold

Eiendommen er på 17249 m². Det ligger i dag omsøkte uthusbygning midt på eiendommen og 2 sjøboder lengst nord på eiendommen. Rett ved omsøkte uthusbygning er det i 2015 godkjent oppføring av 3 nye fritidsboliger. Disse er godkjent som 3 av «de 15 – 20 nye hyttene» det er åpnet for i reguleringsbestemmelsene.

Eksisterende fasade

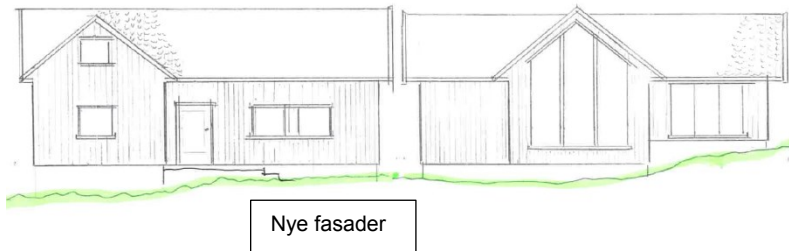
Eksisterende innredning

Søknaden

Det søkes i ekspedisjon mottatt 06.10.2017 om delvis bruksendring (formalisering av bruk) og dispensasjon fra planformål samt pbl § 1-8 og plankravet i kommuneplanens arealdel og fra å utarbeide bebyggelsesplan for tiltaket, samt rammetillatelse for ombygging/tilbygg. Ut ifra bestemmelsene mener søker at eksisterende bebyggelse kan utformes som et kombinert bygg, som kan inneholde både uthusdel og oppholdsdel. Å utarbeide en bebyggelsesplan for dette mener de er unødvendig, da bygget er bestående.

Fasade Vest

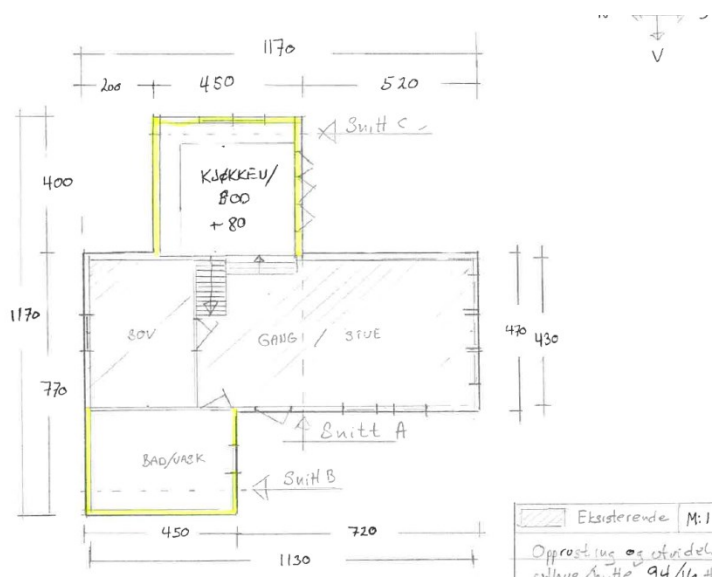
Fasade Sør

Søker viser til at det er et eldre bygg som har hatt ulike funksjoner opp gjennom tidene. I utgangspunktet var dette et uthus som ble delvis innredet til hytte for 30 år siden. Det er ønskelig å reparere bygget samtidig som man ønsker bruksendring til hytte/annexdel. Eiere har ambisjoner om at bygget skal

fortsatt ha sitt uthuspreg. Det er ønskelig å tilkoble vann og avløp. Som begrunnelse for dispensasjon oppgis følgende:

- Tiltakene som gjøres med bygningen blir planlagt og utformet på en beskjeden måte i forhold til landskap, terreng og visuell plassering og i samråd med byantikvaren/ fylkeskonservator.
  - Det er to særlig viktige funksjoner som er helt nødvendig for eier; lagringsplass i uthuset og fortsatt kunne benytte bygget til annex/ hytte.
  - De hensyn et plankrav skal ivareta er ikke aktuelle for dette tiltaket. Dette er et eksisterende bygg og en plan vil ikke tilføre nye elementer eller uavklarte forhold.
  - Formålene i plan blir ikke tilsidesatt.
- området rundt.
- I forhold til NML's bestemmelser i §§ 8-12 så er det ikke gjort funn som kan hindre omsøkte tiltak.
  - De hensyn som kommuneplanen og reguleringsplanen setter i formålene på stedet blir ikke tilsidesatt om dispensasjoner innvilges.
  - Det er ingen allmenne rettigheter på eiendommen. Bygget er eksisterende og trenger sårt vedlikehold og oppgradering. Bruken fortsetter slik den har vært gjennom tidene, men får fasiliteter som er tilpasset dagens standard.
  - Det er ingen allmenne interesser knyttet til bygningen.
  - Deler av bygget vil bli bevart.
  - For å få dispensasjon må de formål som gjelder ikke bli vesentlig tilsidesatt. I denne saken vil ingen formål bli tilsidesatt. Istandsetting / restaurering / og nødvendig oppgradering med samme uttrykk vil ivareta bygget i årene framover. Alternativet er at hele bygget går tapt. Det er ikke ønskelig.
  - Vi mener det da foreligger en overvekt av fordeler framfor ulemper som taler for at det kan gis de nødvendige dispensasjoner, og at de hensyn som skal tas i forhold til plangrunnlaget kan oppfylles.

Ny planløsning 1. etasje

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens sentrale prinsipper – kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper – skal legges til grunn ved myndighetsutøving etter naturmangfoldloven og annen lovgivning, herunder plan- og bygningsloven.

Området er godt undersøkt med hensyn til naturmangfold. Resultater av registreringer ligger i naturbaser og artsdatabasen. Disse basene er sjekket og det er ikke registrert funn i tiltaksområdet. På denne bakgrunn vurderer plan- og bygningsetaten at tiltaket ikke vil komme i konflikt med biologisk mangfold.

Uttalelse fra annen myndighet

Det foreligger uttalelse fra Fylkesmannens Miljøvernavdeling i brev datert 09.11.2017. De har vurdert omsøkte tiltak opp mot de nasjonale og vesentlige regionale interesser de er satt til å ivareta, og har ut fra dette ingen merknader til saken.

Saken har vært diskutert med Byantikvaren 06.12.2017, som sier at utformingen av omsøkte tiltak ikke er i samsvar med gjeldende bestemmelser, som forutsettes at hyttene tilpasses den eldre bebyggelse med hensyn til plassering, høyde, utforming og materialvalg. Hvis det gis tillatelse til ombygging og tilbygg, må tiltaket gis en utforming tilpasset omkringliggende bebyggelse.

Merknader/protester

Det foreligger ikke merknader eller protester.

Plan- og bygningssjefens vurdering

Forhistorie:

Ved befaring 25. mai 1978 ble det konstatert at det pågikk innredningsarbeider i uthuset.

03.03.1980 ble det sendt inn søknad om bruksendring fra uthus til fritidsbruk fordi bygningen hadde stått ubrukt i 30 år.

Grunneier/søker ble tilskrevet 16.07.1980 og bedt om å sende inn plantegninger og nabovarsel.

Det har ikke skjedd noe etter dette og saken er registret som «utgått».

Bygningen har allikevel vært delvis innredet, men er i svært dårlig forfatning.

Bygningen fremstår etter plan- og bygningssjefens vurdering som en uthusbygning.

Omsøkte:

Det står i søknaden at det søkes om «delvis bruksendring (formalisering av bruk)». Det vises også til at bygget har hatt ulike funksjoner opp gjennom tidene og at bygget ble tatt i bruk og delvis innredet til hytte for 30 år siden.

Søker mener at ut fra bestemmelsene for området kan bygget utformes som et kombinert bygg, som kan inneholde både uthusdel og oppholdsdel.

Å utføre egen bebyggelsesplan for dette tiltaket mener de er unødvendig, da bygget er bestående.

Vurdering:

Eksisterende bygning fremstår etter plan- og bygningssjefens vurdering som en uthusbygning.

Omsøkte tiltak fremstår etter plan- og bygningssjefens vurdering ikke som et kombinert bygg, men som en fullverdig fritidsbolig med kjøkken, stue, 3 soverom, bad. Jfr. plantegning på forrige side og vedlegg 3.

Utformingen er heller ikke i samsvar med reguleringsbestemmelsene § 2b, jfr. Byantikvarens vurdering.

Reguleringsplanen fra 1979 er bindende inntil den eventuelt oppheves eller endres med ny regulering.

Når nå hjemmelen på utfylling med 15 – 20 hytter er «brukt opp», betyr det at omsøkte bruksendring fra uthus til fritidsbolig er avhengig av utarbeidelse av reguleringsplan.

Hensynene bak plankravet vil etter plan- og bygningssjefens vurdering bli vesentlig tilsidesatt dersom det gis dispensasjon og rammetillatelse for bruksendring og ombygging av eksisterende uthusbygning. Det er, som nevnt over, åpnet for en «varsom utfylling av den eldre bebyggelsen». Når denne «kvoten» er brukt opp er det viktig at en videre utvikling av området vurderes i en større sammenheng når det gjelder lekeplasser, infrastruktur, naturinngrep, bygningsmiljø, atkomst.

En dispensasjon som omsøkt vil kunne få vesentlige negative konsekvenser og presedensvirkning.

Plan- og bygningssjefen finner ikke å kunne anbefale at det gis dispensasjon og rammetillatelse til bruksendring og ombygging av eksisterende uthusbygning som omsøkt. Det vises til plan- og bygningslovens §§ 19-2, 1-8 og 12-4.

Espen Pedersen 07.12.2017

Saksbehandler, dato

Punkt 5/18: Avfallsteknisk norm for Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen, revidert 2017

Bilag

Vedtak FORMAN, 17012018, Sak 6/18, Avfallsteknisk norm for Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen, revidert 2017

Vedtak BYSTYR, 31012018, Sak 13/18, Avfallsteknisk norm for Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen, revidert 2017

2017 10 Avfallsteknisk norm 2017 til politisk behandling.pdf

Dato 7. desember 2017
Saksnr.: 201303219-8
Saksbehandler Terje Lilletvedt

Saksgang

By- og miljøutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

04.01.2018
17.01.2018
31.01.2018

Avfallsteknisk norm for Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen, revidert 2017

Sammendrag

Avfall Sør har utarbeidet et forslag til revidert avfallsteknisk norm og oversendt dette til politisk behandling i eierkommunene.

Avfallsteknisk norm ble vedtatt av eierkommunene i 2013. Normen er rettet mot kommunale planleggere og private utbyggere. Formålet med normen er å hjelpe kommunene med å stille riktige krav til ulike renovasjonsløsninger i forbindelse med nybygging- eller rehabilitering av bolig- og næringsbygg.

I normen står det at «Det skal foretas en samlet gjennomgang og oppdatering etter to års bruk av normen i kommunene». Denne gjennomgangen ble startet i 2015. Forslag til revidert norm ble sendt på høring i desember 2015, basert på erfaringer med hva som fungerer og ikke fungerer, innspill fra planleggere i kommunene og gjennomgang med administrativt utvalg i Avfall Sør (AU). Det var spesielt i forbindelse med nedgravde løsninger det var behov for tydeligere retningslinjer.

Under den åpne høringsrunden, der normen ble sendt til utbyggere, arkitekter og andre aktuelle brukere, kom det kun innspill fra kommunene. Det var i stor grad enighet i endringene, men likevel var det behov for ytterligere modningsarbeid internt i Avfall Sør og i samarbeidet med planavdelingen i kommunene. Andre endringer i Avfall Sørs drift, som innføring av henteordning for plastemballasje og rammeavtale for innkjøp av nedgravde containere, har også blitt inkludert i normen etter høringsrunden. Det er også tatt høyde for at henteordning for glass- og metallemballasje skal etableres.

Endringer

De vesentligste endringene som er gjort gjelder:

- Krav til nedgravde løsninger: I gjeldende norm står det at nedgravd containerløsning «kan benyttes for fellesløsninger fra ca. 35 boenheter». Dette er nå erstattet med følgende krav:

Alle nye utbyggingsområder med flere enn 20 boenheter skal vurdere nedgravd løsning. Løsningen kan velges dersom avstandskrav fra ytterdører til avfallspunktet er <100 m. Dersom det uansett skal etableres fellesløsning bør nedgravd løsning velges.

Nye utbyggingsområder med flere enn 30 boenheter skal ha nedgravd løsning dersom følgende krav kan oppnås:

- Avstandskravet på maksimum 100 m fra boenhet til avfallspunkt (ref. Vedlegg A.2.1).
- Minimum 20 boenheter per avfallspunkt.

- Bedre ansvars- og oppgavefordeling mellom Avfall Sør, kommunene, utbyggere og boligeiere: Utbygger står ansvarlig for å få valgt løsning godkjent av Avfall Sør før den legges inn i reguleringsplanen. Det tydeliggjøres at driftsavtale må overføres fra utbygger til borettslag/sameie etter etablering. Avfallspunkt for flere eiendommer reguleres som offentlig areal, der Avfall Sør får et større ansvar for tilsyn.
- Større kontroll med nedgravde containere, gjennom bruk av rammeavtale for innkjøpet: Avfall Sør så et behov for strenge tekniske krav til de nedgravde containerne, for å sikre en driftssikker og kostnadseffektiv innsamling. Dette er løst gjennom tilbud på rammeavtale, og at utbygger kjøper valgt løsning gjennom Avfall Sør.
- Avfallssug: Løsningen ansees som urealistisk pga høye kostnader, så teksten er kuttet kraftig ned. Det er presisert at «Dersom det vurderes etablering av avfallssug må dette tas direkte opp med Avfall Sør.»
- Ny innsamlingsordning for plastemballasje: Beskrivelse av aktuell løsning, dimensjonering og tilrettelegging for henteordning for plastemballasje er inkludert.

Forslag til vedtak

[Bystyret vedtar forslaget til Avfallsteknisk norm](#)

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Terje Lilletvedt
Byingeniør

Vedlegg:

- Forslag til Avfallsteknisk norm for kommunene Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla, revisjon 2017

Punkt 6/18: Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Bilag

VS_12_3974 Høring av forslag til endringer i vannforskrifte...pdf

Høring av forslag til endring i vannforskriften og naturmang...pdf

Høringsnotat(1).pdf

Dato 6. desember 2017
Saksnr.: 201713428-2
Saksbehandler Trond Johanson

Saksgang
By- og miljøutvalget

Møtedato
04.01.2018

Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Klima- og miljødepartementet har sendt på høring forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven. Endringen innebærer at forskriftshjemmelen flyttes til naturmangfoldloven. Utgangspunktet for endringene skal hovedsakelig være forenklinger i organiseringen av vannforvaltningsarbeidet, særlig på overordnet nivå.

Det foreslås at vannforvaltningsplanene ikke lenger skal vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven. En slik frakobling fra plan- og bygningsloven medfører at de fylkeskommunene som i dag er vannregionmyndigheter ikke lenger skal ha en formell rolle i arbeidet. Det foreslås at utvalgte fylkesmenn får ansvaret for å koordinere det forberedende regionale arbeidet, mens Miljødirektoratet i samråd med øvrige berørte direktorater utarbeider og sørger for høring av oppdaterte vannforvaltningsplaner, og oversender tilrådning til Klima- og miljødepartementet.

Vannforvaltningsarbeidet er omfattende og komplekst og vi har forståelse for at departementene ønsker å forenkle arbeidet. Kommunen er imidlertid bekymret for at bytte av sentrale aktører nå vil medføre at påbegynt arbeid forsinkes, og at frakobling fra plan- og bygningsloven vil medføre at vannforvaltningstiltak i mindre grad vil pålegges ved nye byggeprosjekter. De regionale vannforvaltningsplanene har kun virket i snaut 1,5 år, og gjennomføringen er så vidt kommet i gang. Kommunen finner det derfor mest hensiktsmessig at arbeidet fortsetter som i dag ut denne planperioden (2021), og at en deretter gjør en omfattende evaluering før en evt vurderer endringer.

Hensynet til formålet med vannforskriften, altså godt vann, må være hovedfokuset i vannforvaltningsarbeidet.

Teknisk direktør mener at det er for tidlig å gjøre endringer i vannforskriften, og at evt. endringer bør gjøres på grunnlag av evaluering av prosessarbeidet og gjennomføring av vannforvaltningsplanene sett under ett og ikke midt i en planperiode.

Forslag til vedtak

[By- og miljøutvalget støtter ikke foreslåtte endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven, og anbefaler at vannforvaltningsplanene fortsatt skal behandles som regionale planer etter plan- og bygningsloven og at fylkeskommunene fortsatt skal ha en formell rolle i vannforvaltningsarbeidet.](#)

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Aase M. Hørdsdal
Parksjef

Vedlegg:
Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven, brev fra Klima- og Miljødepartementet, med høringsnotat datert 05.10.2017

Punkt 7/18: Svar på verbalforslag - Rådgivning og kursing om solceller

Bilag

Vedtak BYSTYR, 31012018, Sak 10/18, Svar på verbalforslag - Rådgivning og kursing om solceller

Dato 10. november 2017
Saksnr.: 201714485-1
Saksbehandler Kim Øvland

Saksgang
By- og miljøutvalget
Bystyret

Møtedato
04.01.2018
31.01.2018

Svar på verbalforslag - Rådgivning og kursing om solceller

Bystyret vedtok på møtet 14.12.16 følgende verbalforslag: «*Det legges frem sak om etablering av rådgivnings/veiledningstjeneste om solceller til kursing av privat-personer og håndverkere/ entreprenører/utbyggere.*»

Sammendrag

Verbalforslaget løfter konkrete tiltak som kan vurderes brukt som middel for å oppnå et mål om økt bruk av solenergi i Kristiansand. Det er flere både miljø-, energi- og næringsmessige gode begrunnelser for å stimulere en slik utvikling. Etter å ha konferert med tilbydere av solceller, installatører, industriaktører, nettselskap, strømleverandør, interesse-organisasjoner, forskere og private eiere av solcelleanlegg, så fremstår likevel andre tiltak enn kommunal rådgivning/veiledning og kursing, som potensielt mer utløsende for økt etablering av solenergiløsninger.

Både lokalt og nasjonalt har man i dag et marked med en rekke tilbydere av ulike solenergiløsninger med tilhørende rådgivning og kursing, en aktiv solenergiforening, samt en støtteordning gjennom ENOVA til både solstrøm og solvarme. Dette gir et godt grunnlag for at både privatpersoner og næringsaktører kan få installert, økt kompetanse om eller få støtte til å investere i solenergiløsninger.

Likevel er det helt klart et stort potensial for økt bruk av solenergi. Gjennom saksutredningen har man valgt å skille på en del momenter som man mener er relevante mtp ordlyden i verbalforslaget, for på den måten å kunne være mer konkrete i administrasjonens besvarelse; 1) *rådgivning*, 2) *kursing*, 3) *privatpersoner*, og 4) *håndverkere/entreprenører/utbyggere*. I tillegg har man ulike utfordringer og muligheter knyttet til henholdsvis *eksisterende bebyggelse* og *nybygg*.

Det som fremmes som den største terskelen for *privatpersoner* når det gjelder installering av solceller på *eksisterende bebyggelse* handler ikke om tilgangen til informasjon, råd og kurs, men om økonomi. Dvs hvor mye må man betale for å få et hensiktsmessig anlegg og hva blir antatt nedbetalingstid. 10 års nedbetaling sies å være en terskel i så måte. I realiteten får de fleste anlegg som etableres i dag en nedbetalingstid på minst 15 år.

Når det gjelder kompetanse og investeringer i solenergiløsninger på *nybygg*, noe som i hovedsak angår gruppen *håndverkere/entreprenører/utbyggere*, så vurderes dette av de

fleste forespurte som enn større utfordring. Økt kompetanse hos sentrale aktører ifm nybyggprosjekter vil kunne ha stor påvirkning på økonomien og veksten i solcellemarkedet.

På bakgrunn av det overnevnte kan man vurdere å innføre kommunal investeringsstøtte som en prøveordning for å stimulere til økt etablering av private solcelleanlegg på eksisterende bebyggelse i Kristiansand. Når det gjelder nybygg og entreprenører/utbyggere så er det å bidra til økt solenergi-kompetanse et potensielt viktig tiltaksområde hvor kommunen kan spille en rolle.

Forslag til vedtak

- Det etableres en prøveordning med investeringsstøtte til solceller til private husholdninger, innenfor en kostnadsramme på 150 000 kroner (3000 kroner x 50 støttemottakere). Støtteordningen vurderes etter «Hvaler-modellen» som er komplementær til ENOVAs støtteordning for solceller.
- Ordningen finansieres for 2018 innenfor rammen til Teknisk sektor. Eventuell videreføring av ordningen vurderes ved rullering av handlingsprogrammet for 2019-2022.
- Administrasjonen gjennomfører intern kursing av rådgivere mtp å øke solenergi-kompetansen og bruken av solenergi på kommunale bygg og i byggeprosjekter.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok på møtet 14.12.16 følgende verbalforslag: «*Det legges frem sak om etablering av rådgivnings/veiledningstjeneste om solceller til kursing av privat-personer og håndverkere/ entreprenører/utbyggere.*»

Om solenergi

Det er et økende behov for fornybar energi i verden, og vi får stadig flere ting som krever en strømforsyning, enten til drift eller lading. Om man i Norge skal nå målet om at man bygger «nær-nullenergibygg» i 2020, så er bruk av solceller en del av løsningen.

Globalt har den årlige mengden installert solenergi neste firedoblet seg de siste 10 årene, og siden 1970-tallet har kostnadene for solceller gått ned med 99 %. Fra 2008 til 2016 alene falt prisen med mer enn 80 %. Hver dag i 2015 ble det installert rundt 500.000 solcellepaneler, hovedsakelig i Kina, India, Japan og USA. Innen 2016 hadde dette allerede steget til 800.000 paneler per dag.

Foreløpig ligger Norge langt bak når det gjelder solenergiproduksjon, både for privatboliger og for næringsbygg. Totalt ble det produsert 11.500 kilowatt solenergi i Norge i fjor, inkludert næringsbygg. Til sammenligning var produksjonen i Danmark på 70.000 kilowatt og i Sverige 61.000 kilowatt. I Norge finnes det foreløpig bare 700 *plusskunder*. Dvs at man har en avtale med nettselskapet om at man kan levere evt overskudd av solstrøm fra eget anlegg, inn på nettet og få betalt for det. Til sammenligning har Tyskland 850.000 plusskunder og Storbritannia 650.000 plusskunder registrert i sine markeder. Men det er endringer på gang i Norge. I 2015 var det totalt ca. 15 000 solcelleanlegg, og i 2016 økte dette til ca. 26 000, noe som gav en effektkapasitetsøkning på ca. 75 %.

En utfordring med både solceller og solfangere i Norge er at vårt behov for strøm og varme er størst om vinteren, når solinnstrålingen er på sitt laveste. Likevel er en av årsakene til at mange steder i Norge er godt egnet for solcelleutbygging nettopp kaldt og tørt klima, som bidrar til å holde driftstemperaturen på solcellene nede og dermed minske både varmetap og slitasje på solcellene. Overoppheting av solceller en utfordring i varmere strøk.

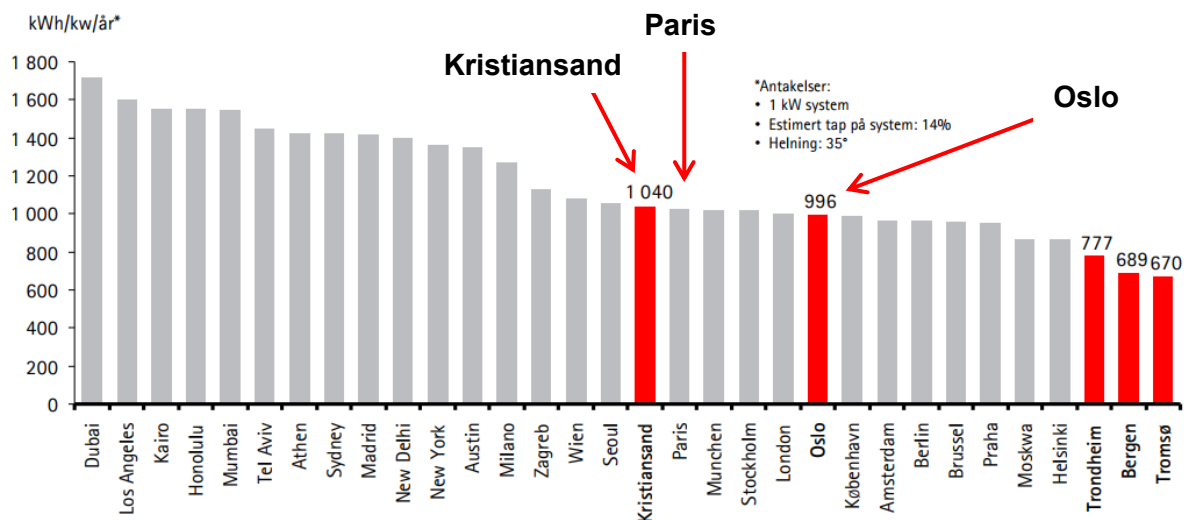
Det antas at man vil se en økende grad av bygningsintegrering av solenergianlegg og at interessen for solenergi vil fortsette å øke i Norge. Grunner til dette er blant annet at 1) arealer på tak og fasader er lett tilgjengelige, 2) arealene er «gratis», det vil si det er ofte ingen kostnader forbundet med grunnervervelse slik det er for frittstående anlegg, 3) skjerpede TEK-krav i bygg fremmer lokal energiproduksjon, 4) installasjonsprosessene og nettilknytning for solcelleanlegg tilbys på stadig enklere måter, 5) kostnader knyttet til både solceller og installasjon reduseres stadig, 6) de nye AMS-målerne, og 7) fallende batteripriser.

Potensial for solenergi i Kristiansand

Sørlandet har landets beste solforhold, flere tilbydere av solenergiløsninger, et nettselskap og en strømleverandør som legger til rette for økt bruk av solceller, samt industri og sterke kompetansemiljøer knyttet til solenergi. Samlet sett er det grunnlag for at Agder kan bli en foregangsregion på solenergi. Et større marked og bredere kompetansemiljøer innen denne sektoren vil kunne gi grunnlag for reduserte kostnader med etablering og drift.

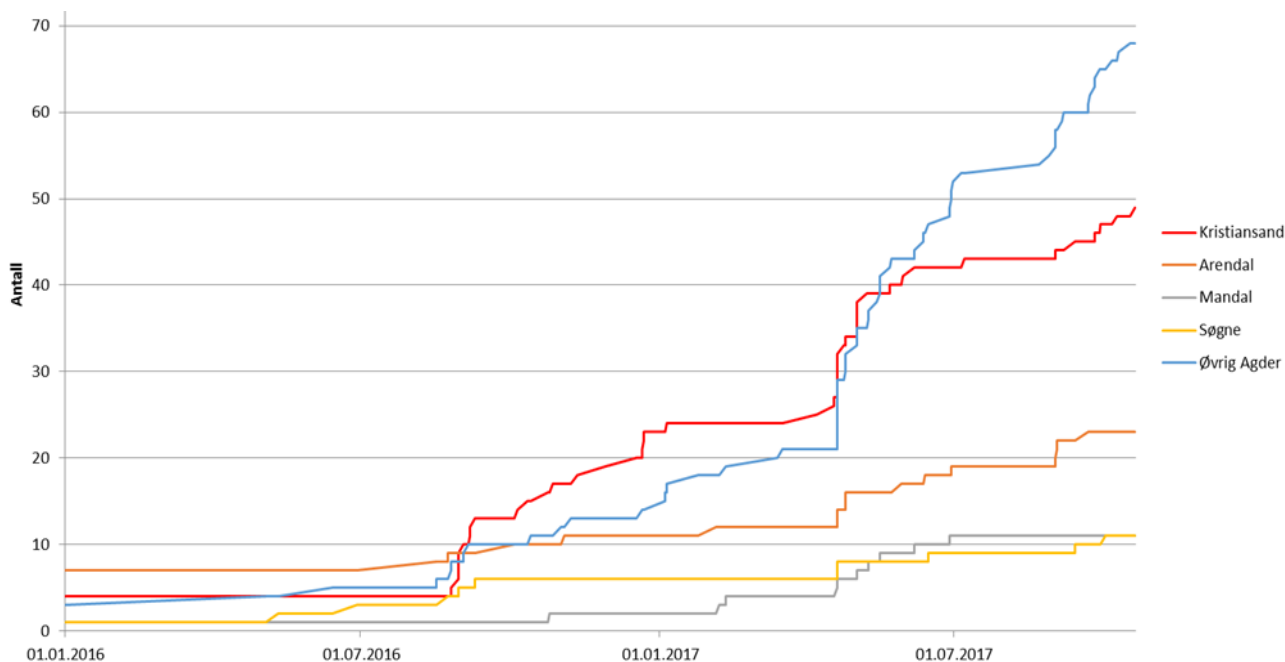
Potensialet for solenergi i Norge, når det sees bort fra kostnader og virkemidler, er langt bedre enn mange tror, og kan beregnes ved å ta ut utgangspunkt i solinnstråling, lufttemperatur, reflekterende overflater og tilgjengelige tak og fasadearealer som kan dekkes

med solceller og/eller solfangere. Kristiansands klima, nærhet til sjøen og ikke minst gode solforhold, gjør byen bedre egnet til solstrømproduksjon en eksempelvis München og Paris.

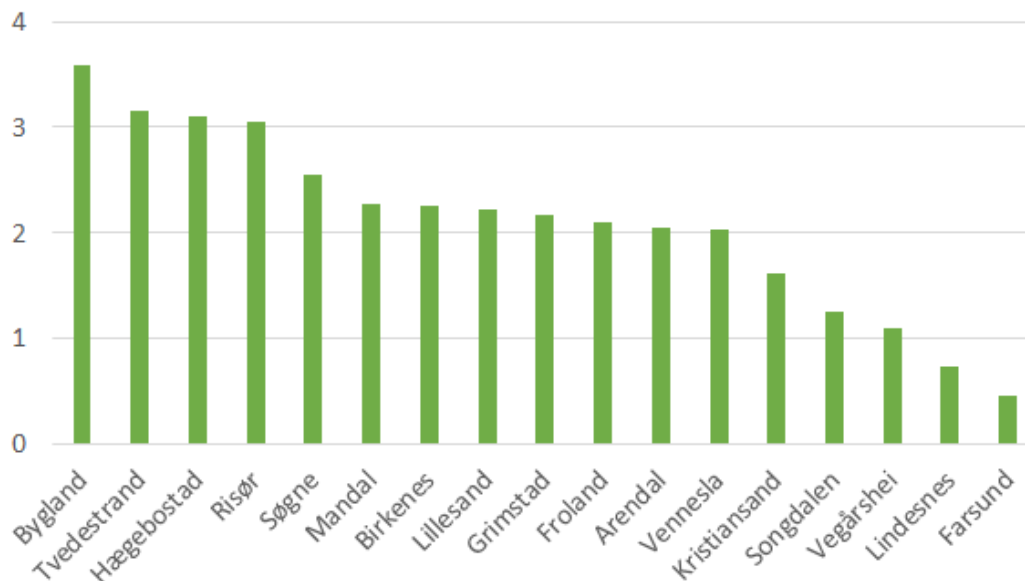
Figur 1: Potensialet for strømproduksjon fra solkraft fra utvalgte byer, gitt mengde solinnstråling, lufttemperaturer og en rekke andre faktorer. Kilde: Accenture & WWF¹

I Agder var det 16 nett-tilknyttede solcelleanlegg (plusskunder) i 2015 ihht Agder Energi Nett. Dette økte til totalt 56 anlegg i 2016. Til nå i 2017 har 106 nye anlegg blitt etablert og koblet til det lokale strømmettet, en økning på ca. 200 %. Av Agders 162 anlegg er det Kristiansand som har flest med 49 (fig. 2 under), men hvis man ser på installert effekt og justerer ift innbyggertallet, så er det Bygland som troner øverst (fig. 3 under). Også Arendal er over Kristiansand.

Figur 2: Utvikling i etablering av solcelleanlegg 2016-2017 (oktober) Kilde: Agder Energi Nett/Kristiansand kommune

¹ http://awsassets.wwf.no/downloads/160315_wwf_a4_screen_spread.pdf

Figur 3: Installert effekt (kW) per 1000 innbygger i de 17 kommunene i Agder som har nett-tilknyttede solcelleanlegg og som har Plusskunde-avtale med Agder Energi Nett. Kilde: Agder Energi Nett & Skomedal, Gunstein (UiA/Elkem).

Om rådgivning knyttet til solceller

Tilgangen til informasjon og råd om solceller vurderes å være relativt god i Kristiansand. Man har flere lokale leverandører av solenergiløsninger som tilbyr råd og veiledning, samt et aktivt lokallag i solenergiforening som deltar på ulike arrangementer og drifter en svært nyttig ikke-kommersiell hjemmeside (www.solcellekysten.no). I tillegg har både Norsk Solenergiforening og ENOVA mye relevant og nyttig informasjon og veiledninger, slik at den som er interessert i dette, relativt enkelt kan finne den informasjonen som trengs.

Det lokale nettselskapet Agder Energi Nett har også lett tilgjengelig informasjon om hvordan man skal gå frem for å etablere og koble til et solstrømanlegg til nettet, og LOS som strømleverandør har inngått samarbeidsavtale med tilbyder av solcelleløsninger, og har holdt informasjonsmøter om dette.

Videre vurderes det som en relativt omfattende oppgave for kommunen å ha så høy og løpende oppdatert kompetanse på et felt som er i så rask utvikling både teknologisk og markedsmessig, at man skal kunne gi råd som blir lagt til grunn for privatpersoners anskaffelse av solcelleanlegg. Dårlig rådgivning vil i verstefall kunne føre til erstatningsansvar hvis eksempelvis investeringene ikke viser seg å bli så lønnsom som forventet.

Kommunen kan i midlertid bidra med tilgjengelig informasjon og lenker til nyttige nettsider og nettbaserte løsninger på sine hjemmesider.

Om kursing og kompetanseheving knyttet til solceller

Både lokale leverandører av solenergiløsninger og Solenergiforeningen tilbyr kurs i regionen. På Grønt Senter gjennomføres det allerede gode solenergikurs med relativt høy deltakelse for både private og håndverkere. Kommunens rolle bør i en slik sammenheng primært være som tilrettelegger, noe man indirekte er som en av partene bak Grønt Senter, og evt samarbeidspartnere. Videre kan det være aktuelt at noen sentrale kommunale rådgivere deltar på kurs.

Som utbygger og byggeier så kan det være interessant å heve den kommuneinterne kompetansen om solenergi. Kommunen har mye kompetanse og erfaring med energieffektivisering og -styring. Men anvendelse av nye typer energikilder blir stadig mer relevant, noe som gjenspeiles i Kristiansand Eiendoms (KE) nye miljøstrategi som er under utarbeidelse. KE har tidligere engasjert Multiconsult til internkursing og vil vurdere å bygge videre på dette.

Om kommunen som plan- og bygningsmyndighet

Som reguleringsmyndighet har kommunen en rolle som kan påvirke valg av energiløsninger iht både plan- og bygningsloven, og tekniske forskrifter. Ifm kommende utbygging på Hellemyr er dette et sentralt tema. Kristiansand kommune har også valgt å frita etablering av solceller og solfangere fra søknadsplikten, så sant anlegget er godt integrert i fasaden, og med et par andre definerte unntak.

Fremtidens bydel på Bjørndalsletta har i en tidlig fase hatt fokus på solenergi og fått kompetansemidler fra Husbanken til å se på mulighetene for bruk av solenergiløsninger. Foreløpig vil solenergi først bli aktuelt ifm at det etter hvert skal bygges «plusshus» i bydelen.

Om økt oppmerksomhet og støtteordning for solceller på eksisterende bygg

To tiltak som har blitt løftet som vel så viktige som rådgivning og kurs med hensyn til målet om å øke bruken av solceller i Kristiansand, er det å skape oppmerksomhet rundt potensialet og løsningene som finnes, samt å tilby et tilskudd til innbyggere som ønsker å etablere solceller på husene sine.

Gjennom å lansere en evt støtteordning så vil man skape oppmerksomhet, samt bidra med et incitament til å investere i solceller. I tillegg til ENOVA sin nasjonale støtteordning, har tre kommuner initiert lokale støtteordninger; Hvaler kommune, Fredrikstad kommune og Oslo kommune². Av de tre lokal tilskudds-ordningene er det ordningen på Hvaler som har utløst flest tilskudd, sett relativt i forhold til befolkningen. Ordningen på Hvaler og i Fredrikstad er rettet mot å redusere transaksjonskostnader ved anskaffelse av solceller for husholdninger (som type solceller som kjøpes inn, hvem som skal installere og hvordan man skal forholde seg til kommunale godkjenninger). På Hvaler gav kommunen kr 2500-3500 i støtte til huseiere som ville etablere solceller. Denne støtten var avklart komplementær til ENOVAs støtteordning, slik at man kunne motta støtte fra både kommune og ENOVA. Iht policynotat utarbeidet av CICERO antydes det at hjelp til å redusere transaksjonskostnader ved anskaffelse av solceller er noe av det mest effektive om man ønsker å støtte lokal energiproduksjon med solceller.

For å få støtte til solceller fra ENOVA trenger man bare å sende inn kvitteringer og dokumentasjon i etterkant av at man har etablert et anlegg. Man får 10.000 kroner i støtte til installasjon av solcelleanlegg, pluss 1.250 kroner pr kW installert effekt, opptil 15 kW. Det betyr at man kan få inntil 28.750 kroner totalt til solcelleetablering, fra ENOVA. Private anlegg på eneboliger er sjeldent mer en 10 kW.

Forslag til mulig tiltak for å øke bruk av solenergi i Kristiansand

Saksbehandler har hatt dialog og møter med sentrale aktører i solenergibransjen både lokalt og nasjonalt, samt sett til andre kommuner og hvilke tiltak de har gjennomført mtp å øke

---

² Erfaringer med støtteordninger til solcelleanlegg til husholdninger i Norge, utsteders perspektiver, CICERO & Fritjof Nansens Institutt

bruken av solenergi. Basert på dette vil administrasjonen anbefale at Kristiansand kommune vurdere å etablere en lokal støtteordning som et prøveprosjekt. I tillegg vil man gjennomføre intern kursing av rådgivere, i solenergi. Administrasjonen vil ikke anbefale at kommunen etablerer rådgivningstjeneste eller arrangerer kurs i egenregi for å øke bruken av solceller, da man mener at dette ikke er de mest virkningsfulle tiltakene hvis målet er å øke bruken av solceller i Kristiansand.

Punkt 8/18: Høring- forslag til endring av parkeringsforskriften - halv pris for parkering av nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser, samt sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter

Bilag

Vedtak FORMAN, 17012018, Sak 5/18, Høring- forslag til endring av parkeringsforskriften - halv pris for parkering av nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser, samt sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter

201715061-1 Høring - forslag til endring av vegtrafikkloven og parkeringsforskriften - halv 17002242_1_1.pdf

201715061-1 Høring av halvpris parkering mv(1499278)(2) 17002244_1_1.pdf

Dato 14. desember 2017
Saksnr.: 201715061-2
Saksbehandler Raymond Solaas

Saksgang
By- og miljøutvalget
Formannskapet

Møtedato
04.01.2018
17.01.2018

Høring- forslag til endring av parkeringsforskriften - halv pris for parkering av nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser, samt sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter

Sammendrag

Samferdselsdepartementet har sendt på høring et forslag om innføring av halv pris for nullutslippskjøretøy tilknyttet avgiftsparkering på parkeringsplasser i kommunal regi. Bakgrunnen for dette er et vedtak i forbindelse med statsbudsjettet for 2017, hvor flertallspartiene ønsket en bindende regel om at nullutslippskjøretøy ikke skal betale mer enn maksimalt 50 pst. av takstene for konvensjonelle kjøretøy, når det gjelder bompenger, ferje og parkering.

Etter en samlet vurdering foreslår Samferdselsdepartementet at halvpris for nullutslippskjøretøy skal gjelde på kommunale parkeringsplasser ved ferdselsåre (gateparkering) og andre områder som måtte være skiltet med skilt 552 **P**. Dette for å sikre enhetlig kommunikasjon av ordningen. Forslaget vil i all hovedsak omfatte områder som før 1. januar 2017 hadde betalingsfritak.

Maksimalt halvpris for nullutslippskjøretøy er først og fremst knyttet til betaling med mobiltelefon eller andre digitale betalingsløsninger, da dette kan innføres uten store tilpasninger. Departementet legger derfor opp til at halvprisløsningen skal være operativ på nye betalingsautomater som settes opp, ett år etter at forskriften er iverksatt.

Avgiftsparkering er et reguleringstiltak for å sikre tilgjengelighet og fremkommelighet og utgjør derfor et viktig trafikkstyringsverktøy for kommunene. Gunstige ordninger for en kjøretøygruppe, f.eks. nullutslippskjøretøy, svekker reguleringseffekten.

Miljøutfordringene taler for at det er nasjonale minimums ordninger som stimulerer til at flere anskaffer og benytter miljøvennlige kjøretøy. Lavere generelle parkeringsavgifter antas å være et slikt virkemiddel, til tross for at det ikke foreligger data som isolert sett viser dette.

Det avgjørende spørsmål er hvilket hensyn som skal veie tyngst – trafikkstyring og regulering eller ordninger for å stimulere til anskaffelse og bruk av nullutslippskjøretøy. I tillegg kommer spørsmålet om ikke kommunene, ut ifra lokale forhold, er rette instans til å ta denne avgjørelsen slik som ordningen er i dag.

Dagens regelverk har virket i knapt ett år, hvilket er kort tid. Det taler for at dagens ordning må få virke lenger før det tas stilling til endringer. Kommunene tar miljøansvar lokalt og viser dette i praktisk politikk, herunder i parkeringspolitikken. I Kristiansand er det innført betalingsplikt for de mest attraktive plassene for å opprettholde god tilgjengelighet for parkering, samtidig som det tilbys betalingsfritak for elbiler på angitte områder som ikke har så sentral beliggenhet. Da oppnås begge deler – tilgjengeligheten og trafikkstyringen opprettholdes, samtidig som det gis et tilbud til miljøvennlig transport.

Basert på det ovenstående anbefales det at dagens regelverk videreføres.

Samferdselsdepartementet foreslår at lovhjemmelen skal utformes slik at det gis fleksibilitet med hensyn til å utvide virkeområdet for halv pris for elbiler, uten at saken må forelegges Stortinget. For kommunene medfører dette økt uforutsigbarhet i forhold til parkeringsreguleringen, investeringer i infrastruktur og lokale strategier og valg. Kristiansand kommune er ikke innstilt på å støtte en slik fleksibel lovhjemmel.

Rådmannen gir sin tilslutning til intensjonen med innføring av sektoravgift for parkeringstilsynet slik det er beskrevet i høringsdokumentet.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune støtter ikke på det nåværende tidspunkt forslaget om innføring av halv pris for nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser.
2. Kristiansand kommune støtter ikke innføring av fleksibel lovhjemmel i forhold til virkeområdet for halv pris for nullutslippskjøretøy.
3. Kristiansand kommune støtter forslaget om innføring av sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomhetene.
4. For øvrig henvises til merknader gitt i saksframlegget.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:

Forslag til endring av vegtrafikkloven og parkeringsforskriften- halv pris for parkering av nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser og sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter.

Bakgrunn for saken

Innledning

Denne saken er en høring vedrørende forslag om endring av vegtrafikkloven i forhold til halvpris for nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser og sektoravgift for tilsyn av parkeringsvirksomheter.

I det etterfølgende behandles forslaget om halv pris for nullutslippskjøretøy for parkering først. Det er denne saken som har størst betydning.

Gjeldende nasjonale parkeringsbestemmelser knyttet til elektriske og hydrogen drevne kjøretøy

Stortinget vedtok endringer i vegtrafikkloven våren 2015 og det ble vedtatt ny parkeringsforskrift i statsråd i mars 2016, hvor en rekke endringer ble vedtatt, herunder betalingsplikt for elektriske og hydrogendrevne motorvogner. De fleste bestemmelsene trådte i kraft 1 januar 2017.

Parkeringslovgivningen åpner for at kommunene kan gi betalingsfritak for elektriske og hydrogendrevne motorvogner, jf. vegtrafikkloven § 8g, parkeringsforskriftens §34.

§8g Vegtrafikkloven

Rett til å tilby betalingsfritak for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser og plikt til å tilby lademulighet for strøm.

§34 Parkeringsforskriften

Betalingsfritak for elektrisk og hydrogendrevne motorvogner

Kommuner kan innføre betalingsfritak for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser.

Den gang mente samferdselsdepartementet at lokale forhold, og dermed den enkelte kommune, skulle avgjøre om det er hensiktsmessig med betalingsfritak for elbiler ut i fra lokale behov og strategier. I og med at det kreves at betalingsfritaket skal skiltes kan det være både betalingsfritak og betalingsplikt på kommunale avgiftsparkeringsplasser.

I Prop. 93 L (2014-2015) fremgår det at bakgrunnen for å oppheve det generelle betalingsfritaket for elbiler er de mange høringskommentarene i forbindelse med utarbeidelse av nytt parkeringsregelverk, som viste til at en videreføring av betalingsfritaket vil redusere effekten av offentlig parkeringsregulering, hindre sirkulasjonen på parkeringsplassene og føre til mer søketrafikk. Videre mener samferdselsdepartementet at det er hensiktsmessig å vurdere betalingsfritaket i forbindelse med innføring av nytt parkeringsregelverk, fremfor senere når publikum har innrettet seg etter regelverket.

Gatebruk i Kvadraturen

Bystyret vedtok den 21 juni 2017 følgende i saken om gatebruk i Kvadraturen:

Kristiansand kommune følger hovedregelen i nye parkeringsbestemmelser om betalingsplikt for elektriske og hydrogendrevne kjøretøy på kommunale parkeringsplasser hvor avgift er innført. Det etableres en overgangsordning ved at betalingsfritaket for elbiler videreføres i

parkeringshuset Kilden på dagtid (kl. 06-18), på parkeringstomt ved Setesdalsveien (Gartnerløkka) og på parkeringstomt ved nedkjørsel til gamle KMV. Ordningen etableres som en prøveordning på 2 år.

Betalingsplikt som omtalt ovenfor er iverksatt forløpende og gjennomført innen 1.12.17.

Statsbudsjettet for 2017

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2017 fattet Stortinget 5. desember 2016, i tråd med forslag nr. 100 i Innst 2 S (2016-2017), vedtak nr. 108 (2016-2017) punkt 2 (3):

«Det etableres en nasjonal bindende regel om at nullutslippskjøretøy ikke skal betale mer enn maksimalt 50 pst. av takstene for konvensjonelle kjøretøy når det gjelder bompenger, ferje og parkering.»

Flertallet vil understreke at inntil det er klargjort hvordan parkeringsdelen av dette vedtaket kan gjennomføres i praksis, er det tidligere vedtatt regelverk som gjelder.

Flertallet vil be regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, med en vurdering av hvordan en slik nasjonal regel for kommunal parkering kan gjennomføres

Som følge av det ovenstående har Samferdselsdepartementet utarbeidet forslag til endring av vegtrafikkloven med sikte på halv pris for nullutslippskjøretøy.

Høringen gjelder bare oppfølging av vedtakets del om parkering.

Høring- del A:

Forslag til endring av vegtrafikkloven § 8g og parkeringsforskriftens §34- halv pris for parkering av nullutslippskjøretøy på kommunale parkeringsplasser

Høringsfristen er 21. januar 2017.

Definisjon av nullutslippskjøretøy

Nullutslippskjøretøy omfatter elektriske og hydrogendrevne kjøretøy. Det omfatter ikke hybridmotorvogner.

Hvor skal halvpris for nullutslippskjøretøy gjelde?

Kommunal vilkårsarkering (mot avgift, maksimaltid, spesiell tillatelse mv.) benytter i dag to skiltregimer, dvs. skiltforskriftsskilt og vedlegg 1 skilt. Begge type skilt er offentlige skilt, men vedlegg 1 skilt kan ikke benyttes på ferdselsåre- her må det benyttes skiltforskriftsskilt.

Skiltforskriftsskilt

Skilt 552 Parkering

Vedlegg 1 skilt

Skilt 1P Parkering

Skiltforskriftsskilt krever også skiltvedtak fra skiltmyndighet som i Kristiansand kommune er Statens vegvesen, hva angår parkeringsregulerende skilt. I Kristiansand kommune benyttes skiltforskriftsskilt stort sett tilknyttet gateparkering, mens utenfor gate benyttes vedlegg 1.

Det foreligger følgende alternativer i forhold til virkeområdet:

- all avgiftsbelagt kommunal parkering
- all parkering skiltet med skilt 552
- all parkering på «offentlig ferdselsåre»

Etter en samlet vurdering foreslår Samferdselsdepartementet at halvpris for nullutslippskjøretøy skal gjelde på ferdselsåre (gateparkering) og andre områder som måtte være skiltet med skilt 552. Dette for å sikre enhetlig kommunikasjon av ordningen. Forslaget vil også i all hovedsak omfatte områder som før 1. januar 2017 hadde betalingsfritak.

Departementet har i sin vurdering lagt vekt på at kommunene har særskilte forpliktelser på offentlig ferdselsåre, jf. parkeringsforskriftens §7. I sin vurdering har departementet også vært inne på konkurranseforhold, økonomiske konsekvenser, plikten til å tilby ladepunkter for elbiler og virkeområdet for betalingsfritaket for forflytningshemmede.

I midlertid legges det opp til en fleksibel mulighet til å utvide virkeområdet i lovteksten uten at saken må til ny behandling i Stortinget. En utvidelse vil kreve mer skilting.

Betalingsløsninger

Halvpris forslaget (maksimalpris) gjelder ikke lading av elbiler. Dette gjelder også når lading og parkering betales under ett, men selve parkeringsdelen kan ikke overstige 50 % av en tilsvarende parkering for bensin eller dieseldrevet kjøretøy.

Maksimalt halvpris for nullutslippskjøretøy er først og fremst knyttet til betaling med mobiltelefon eller andre digitale betalingsløsninger, da dette kan innføres uten store tilpasninger. Dagens betalingsautomater har ulik alder og funksjonalitet og må gjennomgå ombygging og tilpasninger, som er både tidkrevende og kostbare. Departementet legger derfor opp til at halvprisløsningen kun skal være operativ på nye betalingsautomater som settes opp, ett år etter at forskriften er iverksatt. Imidlertid forutsettes det at alternativ betalingsløsning (mobiltelefon eller annen digitalløsning) er innført og operativ fra det tidspunktet halvprisregimet iverksettes.

Eventuell halvpris i bomanlegg vil ikke være aktuelt før 2021, da det krever innført løsninger knyttet til nummeregjenkjenning eller bruk av brikker. I gjeldende parkeringsforskrift er det gitt dispensasjon frem til 2021 i forhold til denne type løsninger i bomanlegg. I Kristiansand er

bomanleggene skiltet med vedlegg 1 skilt og omfattes dermed ikke av virkeområdet for halvprisregimet i nåværende forslag.

Beregningsgrunnlaget for halv pris

Halv pris beregnes i forhold til laveste pris for diesel, bensin og gassdrevne kjøretøy på det enkelte parkeringsområde. I dag har disse kjøretøygruppene samme avgiftsnivå. Dersom det i fremtiden er aktuelt å differensiere mellom disse kjøretøygruppene, er det laveste avgiftsnivå som er beregningsgrunnlaget for halvpris for nullutslippskjøretøy.

Konsekvenser av forslaget

I følge norsk elbilforening er det om lag 126 000 elbiler i Norge pr. 30.9.2017, hvilket er en økning på om lag 26 000 siden årsskiftet 2016/2017. Stigende antall nullutslippskjøretøy innebærer at stadig flere får en fordel av innføring av halvpris for parkering, samt at flere nullutslippskjøretøy reduserer klimagassutslipp. Dette kan stimulere til økt anskaffelse og bruk av miljøvennlige kjøretøy. Klimavirkningen av dagens elbil bruk anslås til om lag 2 % av vegtrafikkens utslipp (iflg. vedlagte høringsdokument), hvilket antyder at det er betydelige miljøgevinster som ennå ikke er tatt ut.

På den annen side øker inntektstapet for kommunene, samt at parkeringsavgift som reguleringsvirkemiddel svekkes, dvs. hindrer sirkulasjon og kan føre til økt letetraffikk. Undersøkelser viser også at økt elbilbruk ikke fullt ut innebærer mindre bruk av bensin eller dieseldrevne kjøretøy. Økt elbil bruk erstatter også kollektive reisevaner samt sykkel og gange, hvilket ikke er i samsvar med nasjonale føringer. Elbiler har ikke merkbare bedre miljøegenskaper for svevestøv og støy og ved økt trafikk, kan disse ulempene øke noe.

Tiltaket kan videre medføre at elbil førere vil velge kommunale parkeringsområder fremfor private tilbud.

Det legges ikke opp til ordninger som kompenserer for inntektstapet i kommunene som på sikt blir betydelig, etter hvert som stadig flere kjøretøy blir «nullutslippskjøretøy».

Problemstillinger som samferdselsdepartementet ønsker tilbakemelding om

Samferdselsdepartementet foreslår at lovhjemmelen skal utformes slik at det gis fleksibilitet med hensyn til å utvide virkeområdet for halv pris for elbiler, uten at saken må forelegges Stortinget. For kommunene medfører dette økt uforutsigbarhet i forhold til parkeringsreguleringen, investeringer i infrastruktur og lokale strategier og valg. Kristiansand kommune er ikke innstilt på å støtte en slik fleksibel lovhjemmel.

Kristiansand kommune støtter departementets forslag om at nye betalingsautomater som settes opp ett år etter at forskriften er iverksatt, må håndtere halv pris for elbiler. Dette for at elbil førere også skal tilbys flere betalingsalternativer. Slikt krav gjelder ikke eksisterende betalingsautomater.

Departementet foreslår en overgangsordning på 6 måneder etter forskriftens iverksettelse, i forhold til å innrette seg etter halvpris regimet for elbiler. Dersom virkeområdet og kravene til betalingsløsninger er som foreslått er det mulig å få det til, selv om tiden er knapp. Denne fristen kan være noe knapp i forhold til at nye skiltplaner må utarbeides, at skiltvedtak må

fattes av Statens vegvesen, at omskiltning må foretas og at publikum må informeres. Det anbefales en overgangsordning på minst 9 måneder.

Dersom virkeområdet skal utvides til all kommunal parkeringsvirksomhet må det legges opp til en overgangsordning på minst ett år, trolig lenger for parkeringsområder med bomanlegg.

Vurdering og konklusjon

Det er iverksatt og det vurderes fortløpende ulike ordninger for å stimulere til anskaffelse og bruk av nullutslippskjøretøy. Ordninger knyttet til betaling for parkering kan være et slikt stimuleringsstiltak.

Avgiftsparkering er et reguleringsstiltak for å sikre tilgjengelighet og fremkommelighet og utgjør derfor et viktig trafikkstyringsverktøy for kommunene. Gunstige ordninger for en kjøretøygruppe, f.eks. nullutslippskjøretøy, svekker reguleringseffekten.

I dagens regelverk er det kommunene selv som avgjør hvorvidt nullutslippskjøretøy skal betale full parkeringsavgift, gis betalingsfritak, eller lavere parkeringsavgift.

Det avgjørende spørsmål er hvilket hensyn som skal veie tyngst – trafikkstyring og regulering eller nasjonale ordninger for å stimulere til anskaffelse og bruk av nullutslippskjøretøy. I tillegg kommer spørsmålet om ikke kommunene, ut ifra lokale forhold, er rette instans til å ta denne avgjørelsen slik som ordningen er i dag.

Miljøutfordringene taler for at det er nasjonale minimums ordninger som stimulerer til at flere anskaffer og benytter miljøvennlige kjøretøy. Lavere generelle parkeringsavgifter antas å være et slikt virkemiddel, til tross for at det ikke foreligger data som isolert sett viser dette. Etter at kommunene selv fra 1.1. 2017 kan bestemme hvorvidt elbiler skal betale parkeringsavgift eller ikke, har en del kommuner innført betaling for elbiler. Norsk elbilforening opplyser (pr. juni 2017) at i 27 kommuner er det betalingsfritak, i 30 kommuner er det betalingsplikt helt eller delvis og i 34 kommuner er det mulig å parkere gratis. Det viser at kommunene i sin vurdering legger lokale forhold til grunn, herunder at det også stimuleres til bruk av miljøvennlige kjøretøy via parkeringspolitikken.

Avveiningen mellom miljøhensyn og trafikkstyring og regulering foregår lokalt i og med at parkeringsvirksomheten er under politisk styring og kontroll.

Økningen i antall elbiler i 2017 (ca. 26 % pr. 30.09.17) tyder på at endringen i forhold til betalingsplikt som trådte i kraft 1.1.2017, neppe har spilt avgjørende rolle.

Er det da i tillegg behov for nasjonale bestemmelser om halv parkeringsavgift for nullutslippskjøretøy?

Dagens regelverk har virket i knapt ett år, hvilket er kort tid. Det taler for at dagens ordning må få virke lenger før det tas stilling til endringer. Kommunene tar miljøansvar lokalt og viser dette i praktisk politikk, herunder i parkeringspolitikken. I Kristiansand er det innført betalingsplikt for de mest attraktive plassene for å opprettholde god tilgjengelighet for parkering, samtidig som det tilbys betalingsfritak for elbiler på angitte områder som ikke har så sentral beliggenhet. Da oppnås begge deler – tilgjengeligheten og trafikkstyringen opprettholdes, samtidig som det gis et tilbud til miljøvennlig transport.

Basert på det ovenstående vil rådmannen anbefale at dagens regelverk, hvor kommunene selv avgjør i hvilken grad nullutslippskjøretøy skal betale for parkering, videreføres.

Innføres halvpris for elbiler som en nasjonal ordning støttes det foreliggende forslag til virkeområde, da det er forståelig for publikum og begrenser ordningen i forhold til det

kommunale parkeringstilbudet. Dette fordi det i Kristiansand i all hovedsak er skiltet med skilteforbudsplakater i tilknytning til gateparkeringen. Svekket tilgjengelighet som følge av halv parkeringsavgift for elbiler, dempes noe av ordningen med maksimaltid 1, 2 og 3 timer tilknyttet gateparkeringen. Inntektstapet anslås å utgjøre om lag 1,5 Mill kr (2016 tall) og vil stige i takt med økningen i antall av nullutslippsbiler (elbiler).

Videre er det en forutsetning at betaling må skje via billettløse ordninger (mobiltelefon eller annen løsning), fordi dagens betalingsutstyr ikke er tilpasset ulike tariffer i forhold til ulike type kjøretøy. Nye betalingsautomater må kunne håndtere flere kjøretøygrupper, jf. det som tidligere er omtalt i saksfremstillingen under «Problemstillinger som samferdselsdepartementet ønsker tilbakemelding om».

Overgangsordninger som nevnt i forslaget er en forutsetning.

Høring- del B:

Forslag om å innføre sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomhetene

Statensvegvesen er i dag tilsynsmyndighet for alle parkeringsvirksomheter som tilbyr vilkårparkering til allmennheten. Det er opprettet en egen tilsynsenhet som ivaretar denne oppgaven. Tilsynet er finansiert av et eget årlig gebyr fra parkeringsvirksomhetene (kr 9.000 pr virksomhet/kommune). I tillegg betales det et gebyr på kr 4.500 pr. dag ved såkalt målrettet tilsyn.

Gebyrfinansiering forutsetter at det utføres en klart definert tjeneste/oppgave overfor betaleren og er basert på selvkost.

Sektoravgift skal finansiere fellestiltak overfor en næring/bransje eller sektor. Det er aktører som er nært tilknyttet til sektoren som skal betale sektoravgiften. Også denne ordningen baseres på selvkost.

Gebyr finansiering legger føringer for hvorledes SVV skal utføre tilsynet med parkeringsvirksomhetene, i og med at det skal utføres en klart definert tjeneste/oppgave overfor betaler. Det innebærer at det må gjennomføres systemtilsyn med virksomheter som følger regelverket, i stedet for at ressursene rettes mot virksomheter som ikke følger regelverket, basert på klage fra publikum, parkeringsklagenemnda eller fra tilsynets egne opplysninger.

I følge SVV vil innføring av sektoravgift gi den nødvendige fleksibilitet i utførelsen av tilsynet, herunder at det blir mer målrettet, effektivt og rettferdig. Kostnadene blir fordelt på hele næringen, men vil ikke endre beregningsgrunnlaget for virksomhetenes bidrag for finansiering av parkeringstilsynet.

Gebyr vil kun anvendes når det når det vil fremstå som urimelig å fordele disse på en hel bransje. Det antas å være en større sak som kun angår en bestemt virksomhet.

Vurdering og konklusjon

For parkeringsvirksomhetene vil en sektoravgift i all hovedsak innebære at bidraget til å finansiere parkeringstilsynet omtales som avgift og ikke gebyr.

Rådmannen gir sin tilslutning til intensjonen med innføring av sektoravgift for parkeringstilsynet slik det er beskrevet i høringsdokumentet. Det er i kommunens interesse at publikums rettssikkerhet i varetas på en god måte, hvilket oppnås best ved at parkeringstilsynet har den nødvendige fleksibilitet, i forhold til å ha fokus på virksomheter som ikke følger regelverket. Det forutsettes at omleggingen ikke medfører økte kostnader for de virksomhetene som er innstilt på å følge regelverket på beste måte.

Kristiansand 14 desember 2017

Raymond Solaas

Punkt 9/18: Meldingssaker til by- og miljøutvalget 4.1.2018

Bilag

Endring av detaljregulering for Revemyrheia øst - vedtak.PDF

Endring av detaljregulering for Sørlandsparken felt KI 11 - høring.PDF

Arkivsak-dok. 201700082-36
Saksbehandler Thore Granheim

Saksgang
By- og miljøutvalget

Møtedato
04.01.2018

Meldingssaker til by- og miljøutvalget 4.1.2018

- 01/18 GNR 33 BNR 77, Lyngveien 7. Fylkesmannens behandling av klage over godkjenning av søknad om dispensasjon. Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agders skriv 29.11.17. Fylkesmannen opprettholder kommunens vedtak.
- 02/18 Endring av detaljregulering for Revemyrheia øst – vedtak. Plan- og bygningsjefens skriv 29.11.17. Trykt vedlegg.
- 03/18 Bydalen – utbyggingsavtale – offentlig ettersyn. Teknisk direktørs skriv 5.12.17.
- 04/18 Endring av detaljregulering for Sørlandsparken felt KI 11 – høring. Plan- og bygningsjefens skriv 6.12.17. Trykt vedlegg.

Forslag til vedtak

[By- og miljøutvalget tar meldingssakene til orientering.](#)

Thore Granheim
Utvalgssekretær